

PRITARTA
 Utenos rajono savivaldybės tarybos
 2024 m. vasario d. sprendimu Nr. TS -

Integruotų teritorijų vystymo programų
 rengimo ir įgyvendinimo gairių 4 priedas

UTENOS RAJONO INTEGRUOTOS TERITORIJŲ VYSTYMO PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO UTENOS RAJONO SAVIVALDYBĖJE ĮGYVENDINIMO 2023 METAIS ATASKAITA

Programa patvirtinta Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2015 m. rugsėjo 14 d. įsakymu Nr. 1V-722 (Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2016 m. spalio 3 d. įsakymo Nr. 1V-686 redakcija)

1 lentelė. Programos SSGG lentelėje nurodytų veiksmų pokyčių įvertinimas

Veiksmai	Veiksmų pokyčių vertinimas
Stiprybės	
1. Kvalifikuota darbo jėga ir santykinai aukštas vidutinis darbo užmokestis Visagino savivaldybėje	Situacija Utenos regione išlieka tokia pati nuo programos įgyvendinimo pradžios ir 2023 m. III ketvirčio duomenimis, vidutinis darbo užmokestis (NETO), Anykščių r. savivaldybėje buvo 1005,3 Eur, Molėtų r. savivaldybėje – 994,1 Eur, Ignalinos r. savivaldybėje -1 027,3 Eur, Utenos r. savivaldybėje - 1 079,3 Eur, Visagino miesto savivaldybėje – 1 081,9 Eur ir Zarasų r. savivaldybėje - 958,1 Eur. Šalies vidutinis darbo užmokestis (NETO) yra 1 142,5 Eur, t.y. Utenos rajone vidutinis darbo užmokestis yra 5,5 procento mažesnis už šalies vidurkį ir 3,6 proc. didesnis už Utenos regiono vidurkį (1 041,9 Eur).
2. Patrauklios gyvenamosios aplinkos sąlygos	Regiono centro – Utenos, Ignalinos ir Visagino miestų centrinių dalių viešoji infrastruktūra iš esmės sutvarkyta panaudojant 2007–2013 m. laikotarpio Europos Sąjungos finansinę paramą, regiono savivaldybės išskiria švaria gamtine aplinka, maža tarša ir turtingais rekreaciniais išteklių. Regionas garsėja kaip viena iš ežeringiausių ir miškingiausių Lietuvos teritorijų. Regione miškai sudaro 32,7 % teritorijos, yra 1 002 ežerai ir 24 tvenkiniai, kurių bendras plotas sudaro 8 % viso teritorijos ploto (bendras Lietuvos ežeringumas 1,5 %), nepaisant to, kad didelę dalį regiono ekonomikos sudaro pramonė, vyrauja netarši gamyba. (pvz. teršalų išmetimai į atmosferą iš stacionarių šaltinių, skaičiuojant santykį su bendruoju vidaus produktu, 5 kartus mažesni už vidutinius šalįje). Ataskaitiniu laikotarpiu situacija nepakito.
Silpnybės	
1. Darbo jėgos pasiūlos struktūrinis neatitikimas darbo rinkos poreikiams Visagino savivaldybėje	Utenos rajono savivaldybė programoje numatytais veiksmais neprisideda prie šios silpnybės eliminavimo.
2. Mažas ekonominis aktyvumas	Utenos rajone situacija nuo programos įgyvendinimo pradžios nepakito ir yra stabili, kadangi nepaisant ekonomiką ir verslą tiesiogiai įtakojusiu su Covid-19 liga susijusių veiklos ribojimų, veikiančių ūkio subjektų skaičius metų pradžioje nežymiai išaugo (2023 m. pradžioje buvo 1 065 vnt., o 2024 m. pradžioje - 1 123 vnt.). Lyginant veikiančių ūkio subjektų skaičius metų pradžioje kaitą nuo 2015 metų, įmonių skaičius nuo 830 vnt. išaugo iki 1 123 vnt. Darbuotojų skaičius Utenos rajone veikiančiose įmonėse 2023 m. pradžioje buvo 9 515 darbuotojų ir buvo 1432 darbuotojais mažesnis, lyginant su 2016 m. pradžioje buvusių darbuotojų skaičiumi (10 947).
3. Darbuotojų skaičiaus Visagino veikiančiose įmonėse sumažėjimas	Utenos rajono savivaldybė programoje numatytais veiksmais neprisideda prie šios silpnybės eliminavimo.
4. Ekonomikos našumas yra mažesnis negu šalies vidurkis	Verslo plėtra vyksta vangiai, tai mažina regiono ekonominį potencialą ir investicinį patrauklumą. Dideli vidiniai regiono gyventojų pajamų netolygumai trukdo darniai regiono plėtrai. Vyrauja žemas darbo užmokestis (išskyrus Utenos rajono ir Visagino miesto savivaldybę), pagal vidutinį mėnesinį bruto darbo užmokestį regionas užima paskutinę vietą tarp visų regionų, tai stipriai įtakoja kvalifikuotos darbo jėgos migraciją (vidaus ir tarptautinę). Ataskaitiniu laikotarpiu Utenos rajone situacija nuo programos įgyvendinimo pradžios nepakito ir yra stabili, kadangi veiklą sėkmingai vykdo 8 iš 11 didžiausių darbdavių Utenos regione: VĮ „Ignalinos atominė elektrinė“, UAB „Biovela - Utenos mėsa“, UAB „Visagino linija“ (baldų gamyba), UAB „Utenos trikotažas“, UAB „Viratex“ (siuvykla), UAB „Švyturys – Utenos alus“ Utenos alaus darykla, UAB „Engel dali“ (drabužių siuvimas), UAB „Rokiškio pieno gamyba“, UAB „Nosted mechanika“ (vielos ir metalo gaminiai), UAB „Hoda“ (plastikiniai gaminiai), UAB „Umaras“ (polietileno plėvelių gamyba).
5. Spartus gyventojų skaičiaus mažėjimas ir senėjimas	Duomenis apie tarptautinę migraciją 2023 metais numatoma skelbti 2024 metų balandžio mėnesį, todėl pateikiama informacija apie ankstesnius laikotarpius. Statistikos departamento duomenimis, 2022 m. imigrantų (2 140 asm.) ir emigrantų (1 257 asm.) skaičiaus skirtumas – tarptautinė neto migracija, kelis metus iš eilės lieka teigiama: 883 asmenys. Išankstiniais Statistikos departamento duomenimis, 2023 m. natūrali gyventojų kaita Utenos rajone išliko neigiamą – mirė 388 žmonėmis daugiau negu gimė kūdikių (2023 metais gimė 253 kūdikiai, mirė 641 asmuo). Tačiau nepaisant neigiamos natūralios gyventojų kaitos, tarptautinė neto migracija skaičiuojant bendrą Utenos rajono gyventojų populiaciją, išlieka teigiama ir nebemažėja nuolatinių gyventojų skaičius. Statistikos departamento išankstiniais duomenimis, 2024 m. pradžioje, Utenos rajono nuolatinių gyventojų skaičius buvo 39 671 gyventojas, t.y. 155 gyventojais mažiau, lyginant su 2016 m. buvusiu Utenos rajono gyventojų skaičiumi (39 826). Išlaikomo amžiaus žmonių koeficientai dėl senstančios visuomenės 2015-2023 metų laikotarpyje pablogėjo ir nuo 49 padidėjo iki 53 (18 išlaikomų asmenų iki 14 metų amžiaus tenka šimtui darbingo amžiaus žmonių ir 36 išlaikomi asmenys virš 65 metų amžiaus, kurie tenka šimtui darbingo amžiaus žmonių).
6. Žemas energetinis efektyvumas Visagino savivaldybėje	Utenos rajono savivaldybė programoje numatytais veiksmais neprisideda prie šios silpnybės eliminavimo.
Galimybės	

1.	Tikslas: Padidinti ekonominį aktyvumą Utenos regione	1-E-1	Efektų vertinimo kriterijus: Darbuotojų skaičius veikiančiose įmonėse Utenos regione	24 314	24 314	23335									Lietuvos statistikos departamento Oficialiosios statistikos portalo 2023 m. duomenys apie darbuotojų skaičių veikiančiose įmonėse metų pradžioje (asm. sk.). Atnaujinti duomenys - 2024 m. vasario mėn.
1.3	Uždavinys: Paskatinti gyventojus rinktis gyvenamąją vietą gerą prieigą prie darbo vietų turinčiose teritorijose (pagerinant mobilumo galimybes švytuoklinės migracijos zonos ir sutvarkant gyvenamąją aplinką Utenos regiono miestų centrinėse dalyse)	1-R-3	Rezultato vertinimo kriterijus: Tūkstančiui gyventojų tenkanti vidaus migracija (neto migracija) Utenos regione, palyginant su šalies vidurkiu (proc.)	100	100	nėra duomenų									Statistiniai duomenys bus skelbiami 2024 m. kovo mėn.
		1.3-P-1	Produkto vertinimo kriterijus: Sukurtos arba atnaujintos atviros erdvės miestų vietovėse (m ²)	158 000,5	158 000,5	55 471,0									Prie rodiklio įgyvendinimo prisidėta užbaigus įgyvendinti 1.3.12 v. veiksmo projektą.
		1.3-P-2	Produkto vertinimo rodiklis: Bendras rekonstruotų arba atnaujintų kelių ilgis, km	3,887	3,887	0,775									Prie rodiklio įgyvendinimo prisidėta įgyvendinant 1.3.14 v. veiksmo projektą.
		1.3-P-3	Produkto vertinimo rodiklis: Pagal veiksmų programą ERPF lėšomis atnaujintos ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo mokyklos, vnt.	1,0	1,0	1,0									Pasiekta rodiklio reikšmė įgyvendinant 1.3.16 v. veiksmo projektą.

		1.3-P-7	Produkto vertinimo kriterijus: Rekonstruoti dviračių ir/ar pėsčiųjų takų ir/ ar trasų ilgis, km	1,6	1,6	0,8										Prie rodiklio įgyvendinimo prisidėta įgyvendinant 1.3.15 v. veiksmo projektą.
		1.3-P-8	Produkto vertinimo kriterijus: Lietaus nuotėkio plotas, iš kurio surenkama paviršiniam (lietaus) vandeniui tvarkyti, įrengta ir (ar) rekonstruota infrastruktūra, ha	53,46	53,46	53,46										Pasiekta rodiklio reikšmė įgyvendinant 1.3.13 v. veiksmą
		1.3-P-9	Produkto vertinimo kriterijus: Sutvarkytas ir įrengtas kultūros paveldo objektas, vnt.	1	1	1										Prie rodiklio įgyvendinimo prisidėta įgyvendinant 1.3.17 v. veiksmo projektą.
		1.3-P-11	Produkto vertinimo kriterijus: Modernizuoti kultūros infrastruktūros objektai, vnt.	3	3	1										Prie rodiklio įgyvendinimo prisidėta įgyvendinant 1.3.22 v. veiksmo projektą.
		1.3-P-12	Produkto vertinimo kriterijus: Įdiegtos saugų eisma gerinančios ir aplinkosaugos priemonės, vnt.	5	4	1										Prie rodiklio įgyvendinimo prisidėta įgyvendinant 1.3.14 v. veiksmo projektą.

1.3.12v	veiksmas: Dauniškio daugiabučių namų kvartalo teritorijos sutvarkymas (kiemų sutvarkymas, įrengiant arba atnaujinant viešąją infrastruktūrą)	1.3-P-1	Produkto vertinimo kriterijus: Sukurtos arba atnaujintos atviros erdvės miestų vietovėse (m2)	158 000,50		55471	2016	2018	sėkmingai įgyvendintas	07.1.1-CPVA-V -902-01-0003	1 095 549,65	945 523,98	150 025,67	1 095 549,65	945 523,98	150 025,67
1.3.13v	veiksmas: paviršinių nuotekų tinklų ir žiems priklausančios infrastruktūros rekonstrukcija ir plėtra Utenos mieste	1.3-P-8	Produkto vertinimo kriterijus: Li etaus nuotėkio plotas, iš kurio surenkama m paviršiniams (liciaus) vandeniui tvarkyti, įrengta ir (ar) rekonstruo ra infrastruktū ra, ha	53,46	53,46	53,46	2017	2020	sėkmingai įgyvendintas	05.1.1-APVA-R -007-91-0001	829 898,20	705 413,47	124 484,73	829 898,20	705 413,47	124 484,73
1.3.14v	veiksmas: Aušros g. dalies nuo Gedimino ir Tauragnų g. sankryžos iki Žaliosios g. Utenoje rekonstrukcija (planuojamas rekonstruotos gatvės ilgis apie 775 m.)	1.3-P-2	Produkto vertinimo kriterijus: Bendras rekonstruo tų arba atnaujintų kelių ilgis, km	3,887		0,775	2019	2021	sėkmingai įgyvendintas	06.2.1-TID-R-5 11-91-0005	908 065,17	311 458,31	596 606,86	908 065,17	311 458,31	596 606,86
		1.3-P-12	Produkto vertinimo kriterijus: Įdiegtos saugos eisma gerinančios ir aplinkosaug os priemonės, vnt.	5	1											
1.3.15v	veiksmas: dviračių ir pėsčiųjų takų infrastruktūros Utenos mieste plėtra, siekiant pagerinti Pramonės rajonu pasiekiamumą (Vaižganto g. Utenoje nuo Aušros g. ir Aukštakalnio g. sankryžos iki Vaižganto g. ir Užpalių g. sankryžos pėsčiųjų tako rekonstravimas į pėsčiųjų ir dviračių taką)	1.3-P-7	Produkto vertinimo kriterijus: Rekonstruo tų dviračių ir /ar pėsčiųjų takų ir/ ar trasų ilgis, km	1,6		0,8	2018	2020	sėkmingai įgyvendintas	04.5.1-TID-R-5 16	131 687,24	71 645,00	60 042,24	131 687,24	71 645,00	60 042,24

1.3.16v	veiksmas: Utenos vaikų lopšelio darželio „Šaltinėlis“ vidaus patalpų modernizavimas	1.3-P-3	Produkto vertinimo rodiklis: Pagal veiksmų programą ERPF iššomis amajintos ikimokuklinio ir priešmokyklinio ugdymo mokyklos, vnt.	1	1	2018	2023	sėkmingai įgyvendintas	09.1.3-CPVA-R-705-91-0002	599 802,38	554 817,20	44 985,18	599 802,38	554 817,20	44 985,18	
1.3.17v	veiksmas: naujų kultūros paslaugų visuomenės kultūriniam poreikiams tenkinti sukūrimas Utenos meno mokykloje (buvusios Arklių pašto stoties komplekso pastatų sutvarkymas, Trakto istorijos edukacinės klasės įrengimas ir pritaikymas kompleksinėms kultūrinėms veikloms vykdyti)	1.3-P-9	Produkto vertinimo kriterijus: Sutvarkytas ir įrengtas kultūros paveldo objektas, vnt.	1	1	2017	2019	sėkmingai įgyvendintas	05.4.1-CPVA-R-302-91-0002	212 596,85	180 707,32	31 889,53	212 596,85	180 707,32	31 889,53	
1.3.22v	veiksmas: Utenos A. ir M. Miškinių viešosios bibliotekos modernizavimas (bibliotekos erdvių atnaujinimas, įsigyjant naujų baldų ir jais pakeičiant susidėvėjusius ir nebeatitinkančius vartotojų poreikių)	1.3-P-11	Produkto vertinimo kriterijus: Modernizuoti kultūros infrastruktūros objektai, vnt.	3	1	2018	2019	sėkmingai įgyvendintas	07.1.1-CPVA-R-305-91-0006	30 194,70	25 664,75	4 529,95	30 194,70	25 664,75	4 529,95	